

Nikolaj Udstillingsbygning

TEMPORÆRE TERRITORIER

10 september 2005 - 15. januar 2006

8. klasse - gymnasiet, HF, VUC, seminarier m.fl.

Skoletjenesten / Nikolaj

TEMPORÆRE TERRITORIER

Kerstin Bergendals udstilling i Nikolajs Øvre Galleri bærer titlen TEMPORÆRE TERRITORIER – altså “midlertidige områder”. Titlen henviser til udstillingens værker, som udgør områder, der midlertidigt bebor gallerirummet. Værkerne refererer samtidig til konkrete steder i det offentlige rum, hvor du sædvanligvis kun opholder dig midlertidigt, men som du ikke desto mindre kan opleve som *dine* steder eller territorier.

Bergendal arbejder med undersøgelser af offentlige områder og steder. Hun opsøger steder, hvor mennesker lever, leger, bygger, lærer og arbejder. I hvert kunstprojekt udforsker hun, hvordan et konkret sted påvirker menneskers færden, men også hvordan mennesker kan påvirke et sted – ved deres aktive tilstedeværelse. Hendes kunstprojekter inddrager både brugere og beslutningstagere og går i dialog med historien, kulturen og den konkrete politiske virkelighed forskellige steder i samfundet.

På baggrund af dialog og udveksling af viden og erfaring udformer Bergendal nyskabende modeller, praksisser og værdier for offentlige rum.

Bergendal er interesseret i en anden måde at tænke og forstå kunst på, som gør op med museets eller galleriets højtidelige ramme og forestillingen om kunstneren som et ophøjet og suverænt geni.

Udstillingen

Selve udstillingsrummet udgør én stor installation, som rummer tre præsentationer af selvstændige projekter fra Bergendals kunstneriske laboratorium. De beskæftiger sig på hver deres måde med alternative muligheder for udnyttelse af offentlige rum og med forholdet mellem leg, kunst, dannelse og læring. Der er tale om et bibliotek, en legeplads og et arkiv for legeforskning – alle steder, der faktisk findes eller tænkes realiseret. De tre projekter er derfor ikke i første omgang skabt til et museums- eller gallerirum, men udfolder sig i den reale verden uafhængigt af kunstinstitutionen.

Installationen er en oplevelsessfære, der stimulerer næsten samtlige sanser. Fuglesang skaber en lyrisk lydkulisse og indbyder dig til midlertidigt at indtage dette temporære territorium, hvis grænser markeres af et rødt trægulv. Du – din krop, dine tanker og sanser – bliver altså omfattet af Bergendals sanselige, intellektuelle og ikke mindst visuelle univers, som kun rigtigt lever, når du forholder dig til det og bruger det.

Kunst som socialt rum

Mobilt arkiv for legens grundprincipper udgøres af et grønt telt, der huser en computer med et elektronisk arkiv, en printer, diverse bøger og møbler. Ud over teltet i Nikolaj findes et identisk eksemplar, der opstilles forskellige steder i det offentlige rum i udstillingsperioden. Teltet fungerer som et mobilt laboratorium for undersøgelse af forskellige udsagn og ideer om leg

og legens principper. Både i teltets søgearkiv og bøger er legen i centrum, og meningen er, at du kan udforske og reflektere over legen og dens mangfoldige betydninger. Bergendal overvejer med værket legen som metode og skaber med teltet et temporært rum, hvor uventede forbindelser mellem viden, kunst, leg og sted opstår.

Mit Drømmebibliotek. På opfordring af Søllerød Kommune har Bergendal gentænkt brugerområderne på byens bibliotek. Projektet er fortsat under udvikling, og værket på udstillingen udgøres af en arbejdsmodel af bibliotekets nyindretning. Derudover viser en videoprojektion planlægningsprocessen. Netop denne proces er karakteristisk for Bergendals arbejdspraksis: Alle, lige fra brugere og medarbejdere til fagkyndige og beslutningstagere, bliver interviewet om deres krav, ønsker og drømme til de fremtidige rum og deres funktioner. På den måde synliggør hun alle parterers tilhørsforhold og engagement i et konkret sted.

Model af en legeplads i Ballerup er en 1:6 model af en netop færdiggjort skolelegeplads, udformet af Bergendal. Skoleelevernes drømme og ideer med hensyn til udstyr, form og anlæg indgår som værdige kvalitetskriterier på lige fod med kommunens betingelser (legepladsregulativer, budgetter m.m.). Samtlige parter, der føler medejerskab og tilhørsforhold til det givne sted, er blevet hørt – uanset alder. Bergendal har herefter udvalgt, kombineret og skærpet de indkomne ideer.

Kontekster og interaktion i samtidskunsten

Bergendal arbejder inden for det udvidede kunstbegreb, der har været toneangivende på kunstscenen siden *modernismens* gradvise afvikling i 1960'erne. Bergendal og mange af samtidens kunstnere er optaget af at undersøge de kontekster (sammenhænge), som et kunstnerisk udsagn griber fat i og danner betydning gennem i hverdagen, der hvor publikum lever og møder kunsten. Kunsten skal ikke være asocial og esoterisk, men snarere en katalysator for social udveksling.

Beskueren – du, som ser, føler, tænker, husker og interagerer med din historie og baggrund – er nok en af de vigtigste kontekster i Bergendals praksis. Din oplevelse og *interaktion* anses som en integreret del af både sted og værk. Selve udstillingsstedet, og historien eller magten bag dette, udgør også en central kontekst. At arbejde *stedsspecifikt* som Bergendal, dvs. med afsæt i bestemte rum eller steders kunstneriske potentiale, er en strategi, der tydeliggør sammenhænge mellem mennesker og deres omgivelser.

Diskussion og opgaver

1. Hvori består den kunstneriske indsats i temporære territorier? I processen? I udstillingen? I de egentlige projekter?
2. Hvad er kunstens og kunstnerens rolle i det offentlige rum?
3. Hvor går grænsen mellem kunst, arkitektur og design – hvis der er en grænse?
4. Kom med eksempler på, hvordan et (offentligt) sted er med til at bestemme, hvordan du lever – kan dette gøres anderledes?
5. Hvad er leg, og hvordan optræder leg i dit eget liv?
6. Lav en model eller et skitsemateriale af et socialt interaktivt kunstprojekt, der vedrører et sted/territorium i dit eget lokalmiljø – f.eks. din egen skolegård. Brug foto, video, tegning og interviews.

Leksikon

Modernisme: Begreb, der sammenfatter den vestlige kunst- og kulturscene efter 1850. Mere snævert er modernismen en samlet betegnelse for avantgardestrømninger (kubisme, surrealisme, ekspressionisme m.fl.) fra begyndelsen af det 20. årh., der skabes som antiborgerlig kunst og ender som institutionaliseret, borgerlig nutidskunst i 1950'erne. I den klassiske modernisme blev kunstneren hyldet som et geni, og kunstværket blev betragtet som en eksklusiv og ophøjet sandhed om essensen af livet.

Interaktionskunst: Interaktionskunsten stammer bl.a. fra happening- og performancekunsten, der tog fart i 60'erne som reaktion mod modernismens envejskommunikerende kunst. At interagere betyder at handle, spille, eller tænke sammen med og i forlængelse af et givent udsagn. Interaktionskunst er en handlingspræget kunst, der både selv griber ind og forudsætter, at publikum gør det samme. Kunstværket kan kun forløses gennem din aktive medvirken – f.eks. lånernes ideer til indretningen af biblioteket, eller dine valg i det elektroniske arkiv for leg. Interaktionen kan angå sociale, politiske eller æstetiske koder og normer i institutioner i samfundet og kulturen.

Stedsspecifik kunst: Bevægelse fra 60'erne, som griber direkte ind i og omdefinierer steder via en kunstnerisk indsats, der ikke kan skelnes fra stedet selv – og som derfor ikke kan flyttes eller sælges. Stedet bliver værket og omvendt. Oprindeligt en reaktion imod det kommercielle kunstmarked og den moderne beherskelse af naturen gennem arbejdet med værker uden for museet, ofte i naturen (Land Art). I stedsspecifik kunst ophæves det traditionelle skel mellem kunst og liv eller kultur og natur.

Undervisningsforløb

Varighed: 1, 1,5 eller 2 timer (workshop).

Pris: 1 og 1,5 time er gratis. 2 timer (workshop) koster 250 kr.

Bestilling: tlf. 33 93 16 26, alle hverdage,
eller formidling@nikolaj-ccac.dk

Undervisningsmaterialet tilsendes gratis som klassesæt
ved bestilling af undervisningsforløb
www.nikolaj-ccac.dk

